

to øverste Klasser. Spørgsmaalet er nu imidlertid i Virkeligheden ikke, hvad der skete inden 1871, inden den Lov kom ud, som vi nu forbedrere, hvorvidt den skal forandres eller ikke. Hvad der skete tidligere, er her af mindre Interesse. Naar saa det ærede Medlem kastede sig over Oldnordisk og sagde, at det egentlig var det eneste Sprog, han i Diebliffet ønskede bort, medens Lovforslaget iøvrigt ikke indeholdt Andet af Interesse for ham, saa er det ganske kuriøst at antegne, hvilken Modfætning der er mellem Forslagets Angribere. Paa den ene Side staa ærede Medlemmer, som sætte Oldnordisk op paa en Diebestal, hvad vi ikke kunne være med til, og paa den anden Side staar det ærede Medlem, som kaster Oldnordisk ned i Afgrunden, hvad jeg heller ikke paa nogen Maade vil kunne være med til. Der begik dog det ærede Medlem forskjellige Feil. Det ærede Medlem sagde, at det var ganske urimeligt, at vi skulde lære det Sprog, som de ælsfte Beboere talte, og han henviste til, at i England s. Ex. læstes ikke Angelsaxisk. Det ærede Medlem er ikke saa meget Filolog, at han veed, at Angelsaxisk paa ingen Maade er Grundproget for det nuværende Engelsk. Angelsaxisk er blandet med ganske andre Elementer, inden det blev til det nuværende Engelsk. Man kan undvære at lære Angelsaxisk af Hensyn til Engelsk, men Latin lærer man sandelig i England og Frankrig ogsaa, der begge have afskaffet Elementer til Engelsk. Ligeledes maa man huske paa, at i Italien lære de Latin, altsaa ogsaa det Sprog, som de der talte i gamle Dage. Saa gik endelig det ærede Medlem saa vidt, at han sagde, at, naar man endelig skal til at lære gamle Sprog, kan man ligesaa godt lære Sanskrit, det var dog i Virkeligheden det ælsfte Sprog. Men der tager det ærede Medlem fejl. Det kunde til en vis Grad tiltale mig, at man lærte Sanskrit i Skolerne, fordi jeg personlig sætter nogen Pris derpaa. Men jeg vilde aldrig foreslaa det med det ærede Medlems Motivering, thi Sanskrit er et sideordnet Sprog med Islandsk, Gothisk, Græsk, Latin og ingenlunde Moderproget til disse. Vi maa længere tilbage for at komme til det Moderprog, som man har søgt at konstruere ud af andre Sprog. Sanskrit har ikke den Betydning, som det ærede Medlem tillægger det. Det vil jeg kun sige, for at det ærede Medlem ikke skal tro altfor dybt paa sine filologiske Kundskaber. Saa udtalte det ærede Medlem — og deri er han egentlig paa en vis Maade enig med mig, saaledes som jeg havde udtalt mig ved 1ste Behandling af den høitærede Ministers Skolelov; jeg var stemt derfor dengang og er det endnu — at Hovedvægten bør lægges paa de moderne Sprog i Modfætning til de gamle. Jeg kan imidlertid ikke gaa saa vidt som det ærede Medlem. Den Lante med 12 Aars Dreng med de 4 Sprog kan jeg ikke gaa med til. Jeg kan heller ikke tænke mig, hvorledes det skulde sættes i

Værk. Den eneste Mulighed var den, at Drengen omgjædedes med 4 Bonner, som gik omkring ham og talte 4 Sprog, men jeg tror sandelig ikke, at det er muligt for nogen Skole at faae en saadan Undervisning bragt istand. Endelig skal det ærede Medlem erindre, hvis han mener, at man kunde komme til det ad praktisk Veie, at de Drengene, der oplæres paa den Maade — jeg har set Exempler derpaa — sløves og svækkes paa den skrækkeligste Maade paa andre Omraader. De faae en rent papegøieagtig Evne til at kunne udtale visse Ord og lave Sætninger deraf, men det ærede Medlem maa ikke tro, at dette i Virkeligheden sparer til en Uddannelse i Sprogene. Jeg har ogsaa set Exempler paa, hvor hurtig de Sprog ere glemte igjen, som paa denne Maade ere indpøbede dem i deres Barndom. Saa talte endelig det ærede Medlem om, at, naar man ikke kunde gaa saa vidt, som han vilde, at lære alle de moderne Sprog: Lybsk, Engelsk og Frankrig, saa skulde man vælge Lybsk, men heller ikke dette kan jeg stemme for. Naar det ærede Medlem urgerede, at det var Jølelseshensyn, som havde gjort sig gjældende paa det Omraade, naar man i sin Tid havde været mod Indførelsen af Lybsk, saa siger jeg, at det var overveiede funde Jølelseshensyn; thi der er ikke mindste Grund til, at vi bestandig skulle kaste os over Lybsk, at vi skulle søge at fuge al Næring fra Lybsk og ikke fra Frankrig og Engelsk. Jeg for min Del kan ikke være med dertil. Jeg kan heller ikke se, at filologiske Grunde tale derfor; thi det er ganske sikkert lettere for danske Drengene at lære Engelsk end Lybsk. Den sidste Lante, som det ærede Medlem udtalte, at de flinkere Drengene skulde have Lov til at forberede sig meget strengere til Examen, hvorimod de dovnere Drengene skulde have Lov til at forberede sig mindre, var vor imidlertid det Mærkeligste. Det ærede Medlem udtalte, forekom det mig, at visse Drengene skulde have Lov til at indstille sig til præ og andre til haud. Det ærede Medlem sagde os imidlertid ikke, om de, der toge Examen med haud, skulde have samme Rettigheder som de med præ, om de skulde komme lige vidt i Verden, enten de havde taget Examen til præ eller Examen til haud. Skulde de komme lige vidt, tror jeg, at saaledes som Skoledrengene ere, vilde i saa Tilfælde alle vælge at tage Examen med haud; det vilde man faae mange Henviiser paa, og paa den Maade vilde man jo altsaa komme lige langt og til det samme Resultat, som det ærede Medlem mener, at vi ville komme ved dette Lovforslag. Der vilde blive en almindelig Flugt fra denne Præ-Examen, naar man var vis paa, at man kom lige vidt og fik den samme Ret ved Haud-Examen, saa jeg tror ikke, at det ærede Medlem vilde komme vidt med sit Forslag eller have Glæde deraf; tværtimod, det vilde bidrage til almindelig Dovenskab i Skolen. Men